

Messadi tier il plan da finanzas investiziuns 2022–2026

Preziau signur president dil parlament
Stimadas parlamentarias, preziai parlamentaris

La planisaziun da finanzas gida da contemplar las damondas dallas finanzas d'ina vischnaunca a vesta media. Tgei pusseivladads finanzialas ha la vischnaunca? Ein finanzas ulivas a vesta media pusseivlas? Cu eis ei da spitgar stretgas finanzialas? – Cunzun en temps cun difficultads finanzialas daventan quellas damondas pli impurtontas. La planisaziun da finanzas duess dar sclariment davart il svilup dallas expensas ed entradas, dallas investiziuns vegnentas sco era dil svilup dalla facultad e dils deivets.

La planisaziun da finanzas cuntegn ils projects ch'ei d'exequir ils proxims tschun onns. Las cefras sebasan per part sin projects preliminaris e per part sin schazetgs. Pertuccont la determinaziun dil quen d'investiziun e current vala la regla, che intents sut 50'000 francs vegnan cudischai el quen current, intents singuls pli gronds el quen d'investiziun. Per l'amortisaziun dallas investiziuns valan las prescripziuns dall'ordinaziun da finanzas per las vischnauncas dil cantun Grischun (art. 23). Las summas presentadas muossan las investiziuns bruttas. Tenor experientscha dils davos quater onns semuossa che denter 50 e 60 pertschien restan sco investiziuns nettas.

Numerusas infrastructuras derivan dils onns 1970 e 1980. Suenten 40, 50 onns vala ei da renovar quellas per mantener la valeta e funcziunalitad. Correspondentamein vegn il volumen dallas investiziuns a restar aults ils proxims onns. Refierer las investiziuns ed aschia stuschar las expensas sin la proxima generaziun ei negina sligiazion. Ei vala da tschentar las endretgas prioritads tier projects novs.

Ord vesta dalla dimensiun finanziaria ei cunzun ils suandonts projects d'impurtonza:

- edifeci niev remplazzont luvratori Glion en cumbinaziun cun localitads per ils pumpiers
- sanaziun casa da scola a Castrisch
- sanaziun punt dil rein a Glion

Ils emprems sclariments cheutier vegnan fatgs igl onn 2021 per verificar las pusseivladads, pretendiuns e la realisabladad finanziaria. Muort las investiziuns grondas vegn la sanaziun dalla casa cumin spustada. Lezza ei la davosa gada vegnida sanada cumpleinamein l'entschatta dils onns 70. Cheu duei il focus scher sin mesiras urgentas singulas.

Cun in'implementaziun plein success dalla nova software sa ussa vegnir fatg a moda bia pli semplia ina planisaziun da finanzas expressiva. Oriundamein era quei gia previu per la sesida dil preventiv 2021. Quei seretardescha ussa. La suprastanza communal ha incaricau la partiziun finanzas da concepì entochen l'entschatta 2021 ina planisaziun da finanzas dil quen current. Per haver ina basa solida ed expressiva vegnan emprems las singulas prestaziuns, igl effect aspirau sco era ils facturs d'influenza interns ed externs en vesta media descrets. Aschia san las consequenzas finanzialas per il futur vegnir eruidas.

Tenor art. 18 lit. c ei la suprastanza communal responsabla per la planisaziun da finanzas. En quei sector ha ella la cumpentenza da decider.

Proposta

Sin fundament dallas explicaziuns precedentas fa la suprastanza communal suadonta proposta al parlament:

- prender enconuschientscha dalla planisaziun da finanzas quen d'investiziuns 2022-2026.

Ilanz/Glion, ils 22 da settember 2020

Suprastanza communal Ilanz/Glion